

**POLITIKEN
MODTOG I GÅR**

45 læserbreve og debatindlæg

8 læserbreve og debatindlæg handlede om omskæring

VIGGO HØRUP (1847-1902) STIFTER AF POLITIKEN I 1884

EDVARD BRANDES (1847-1931) STIFTER AF POLITIKEN I 1884

Redaktionschef:
Mads Zacho Teglskov

Debatredaktører:
Kenneth Lund, Tarek Omar, Milla Mølgaard, Gry Inger Reiter, Dorthe Lønstrup og Thomas Østerlin Koch

Jourhavende:
Milla Mølgaard

Analyseredaktør:
Kenneth Lund

Lederkollegiet:
Marcus Rubin

Kronikredaktør:
Marcus Rubin

Debat
Rådhuspladsen 37, 1785 København V
Telefon, Debat 33 47 23 31
Telefon, Kronik 33 47 24 03
Fax 33 15 41 17

'Hospitalfabrikken' behandler den 85-årige multisyge patient som en tarvelig kødklump

Mine patienter er enige: De vil helst indlægges i Sønderborg, hvor vi har tid til dem. Måske er det værd at overveje, om længere indlæggelser kan føre til færre genindlæggelser?

SYGGEHUSVÆSEN

MALTHE WANDALL-HOLM, KBU-LÆGE, SØNDERBORG SYGGEHUS

Patienterne er vilde med den medicinske modtagelse i Sønderborg. Så vild som man nu kan være, når man er døds syg og har behov for indlæggelse. Jeg har brugt lang tid på at studse over, hvorfor det forholdsvis sådan, når man kunne skæve over sundet til det spritnye Aabenraa (super-)Sygehus. Et halvt år krævede det, før jeg kom frem til hvorfor.

JEG DIMITTEREDE fra Københavns Universitet i begyndelsen af 2017 og havde aldrig sat mine ben på hospitaler uden for Sjælland. Sådan skulle det ikke forblive, for da min kæreste og jeg i den store fremtidsbomba trak KBU-lodseddel nr. 574 ud af 600, var klokken slået. KBU, førhen kaldet turnus, er det første obligatoriske år på den lange vej gennem lægekarrieren, og valget af hospital foregår i ordnet rækkefølge. Som forventet ryger storbyerne først, dernæst yderområderne og for de heldige rosiner i pølseenden, som jeg tilhørte, venter Vandkantsdanmark. Således endte to urbane københavnerns nuder i Sønderborgs medicinske modtagelse, en for os fuldstændig ukendt del af kongeriget.

Første stop på turen var dog ikke Sønderborg, men derimod et introduktionsforløb i Aabenraa, hvor et nyt supersygehus er ved at tage form. Hvad ordet 'super' egentlig dækker over, ved de færreste, men politikerne er ellevilde med det. Lugten af ny maling, fremtidsbejstring og velsmurte sygeplejersker på løbehjul hang tykt i luften. Miljøet er lyst, klinisk og kønsløst, præcis som vi forventer et moderne amerikansk inspireret sygehus ser ud. Vi nåede lige at få savl i mundvigen og åbne gabet, klar til at tage en bid af fremtiden, da turen gik videre over den nye Allsundbro fra 1981 til Sønder-

borg. Her herskede mørket, det samme inventar, som man finder hengemt i kældrene under Rigshospitalet, og en bygning af solide røde mursten. Adskilt af en halv times køretur ligger altså to vidt forskellige hospitalsverdener. På papiret er behandlingskvaliteten og forholdene identiske, men patienterne er ikke ligeglade med, hvor de ender henne.

LAD OS SPOLE et halvt år frem i tiden. Mit ophold i den medicinske modtagelse i Sønderborg er ved vejs ende, og tre ting er gået op for mig: Den første og måske indlysende observation er, at den gennemsnitlige patient ikke er den gennemsnitlige dansker, men en 85-årig person med to-tre medicinske behandlede vel-færdssygdomme. Hjertesvigt, kroniske lungelidelser og sukkersyge konkurrerer indædt om førstepladsen.

Anden observation er, at en betydelig del af indlæggelserne har en varighed over de 48 timer, som er loftet for indlæg-

gelsestiden i FAM, Fælles Akut Modtagelse, der blandt andet ligger i Aabenraa og er en af hjørstenene i 'ind/jud-kulturen' i det danske sundhedsvæsen. Politikerne og forskningen har talt; lange indlæggelser og sengerytteri hører fortiden til.

Heldigvis er vores modtagelsesafdeling i Sønderborg en såkaldt Amva, Akut Medicinsk Visitationsafsnit, og altså ikke en FAM, så de samme regler gør sig ikke gældende for os. Årsagerne til vores sendrægtighed er mange, men listen tæller de gamle travere: speciallægemangel, arbejdspress, dårlige it-systemer, administrativt åg, for få varme hænder.

Min tredje observation er hele omdrejningspunktet for dette indlæg. Talrige af vores patienter har qua deres myriader af konkurrerende lidelser turpas til alle forlystelserne i Region Syd, hvorfor de er velbevandrede på samtlige matrikler.

For at citere en anden regions mantra: 'Med patienten i centrum' - jeg fandt det derfor interessant at spørge disse sund-

GENGANGERE.

Talrige af vores patienter har qua deres myriader af konkurrerende lidelser turpas til alle forlystelserne i Region Syd, skriver nyuddannet læge Malthe Wandall-Holm, der arbejder på den medicinske modtagelse på Sønderborg Sygehus. Billedet her er fra en knæoperation samme sted.

Arkivfoto: Martin Lehmann

hedsvæsnets michelinguiden, hvor de foretrak at være indlagt. Til min enorme overraskelse var svaret næsten enstemmigt: Sønderborg. De første par gange tænkte jeg, at der måtte være tale om delirøse fortællelser, men kunderne holdt stædigt fast: De ville hellere ligge hos os. Svarene kunne skyldes en form for behagesyge og håb om bedre behandling, men jeg lader tvivlen komme min sag til gode og tager ordene for gode varer.

EFTER TALRIGE spørgesessioner udkrystalliseredes det værste tænkelige samfundsøkonomiske svar sig: Det handlede om tid. Patienterne havde tid til at indstille sig på, at deres livssituation var ændret, og at de var indlagt. Det lyder banalt, men med den føromtalte svækkede ældre medborger i mente er det måske ikke så mærkeligt. De lærte personalestaben at kende, vidste, hvor toilettet lå, og hvor kvinden i nabosengen kom fra. De fandt ud af, hvor de var henne, fysisk så-

vel som mentalt. En indlæggelse er et bombardement af nye sansindtryk, og oplysningerne er flygtige. Uniformeret personale informerer, fodrer, skifter ble, stikker med nåle. 'Vent, sagde han noget om kræft?'. For overhovedet at være i stand til at absorbere en brøkdøl kræver det en snas åndeligt velvære. Og for at opnå dette: tid.

Hvordan hulen skal den 85-årige multisyge patient kunne nå det på et optimeret fast-paced supersygehus domineret af strømlinede processer og leaming?

Det synes at være en naturstridig tankegang, hvor man desperat prøver at presse den uformelige dødsyge kødklump ned gennem det firkanterede hul i trælegetøjet i en one size fits all-model. Det skal nok lykkes en enkelt gang, men efter en fire-fem ture igennem møllen begynder der måske at være nogle rester, der bliver hængende inde i kassen.

Der ligger sikkert gode sundhedsvidenskabelige artikler, randomiserede studier og økonomisk gerning par excellence til grund for den nye tilgang, men har vi patienttilfredsheden med? Og hvordan er den i givet fald blevet målt?

Den aldrende patient trykker bestemt ikke på den stormilende grønne bip-smiley på vej ud af afdelingen.

RESTEN AF Danmark har travlt med den ene fitnessbølge efter den anden, yogaophold i Thailand, meditation, økologi, en allergivelig buks i det pureste hør. Det handler om holisme og velvære. Alt hvad der skal til for at holde os sunde.

Imens banker 'hospitalfabrikken' derudad for at få alle samlebandene afrettet og klar til at få den største mængde igen-nem på kortest mulig tid.

Lægerne er utilfredse og fortravlede, patienterne snakker om alternativ behandling som aldrig før. Hvem stopper op og finder ud af, om tidskravene bider sig selv i halen på den lange bane? Ville en, gys og gru, længere indlæggelse måske føre til færre genindlæggelser? Ville patientens samlede livskvalitet være bedre? Ville behandlingskvaliteten være bedre? Jeg ligger ikke inde med svarene på disse spørgsmål, men patienternes svar er entydige: De vil ligge i Sønderborg.

KRONIKEN 3. maj 2018

Krigen mod journalister

ERIK VALEUR

Det er FN's World Press Freedom Day i dag. I den anledning gør kronikøren status over pressens vilkår i verden, hvor det er farligere at være kritisk journalist end nogensinde.

HVER ENESTE UGE kommer der meldinger ude fra kloden om forsvundne, flygtede eller fængslede journalister, der kom for tæt på de magthavere, de forsøgte at afsløre.

Indimellem også om dræbte. I Tyrkiet, som har europarekord i fængslede journalister, faldt der forleden årelange fængselsdomme til 15 kritiske pressefolk.

Selv i den 'milde' ende, hvor pressen ikke stilles for en standret i fuld offentlighed, har man fået magthavere, som ikke gider finde sig i ret meget fra journalisters side.

I Watergates eget land, USA, har man ansat en præsident, der ikke som i gamle dage trykker sig på grund af et par gemene indbrud og to stædige reportere, men tromler hen over alle de kritiske røster, der måtte slippe ind i hans ovale løn-kammer.

De næste på den globale superliste, Kina og Rusland, har lagt sig i endnu værre baner, med direkte undertrykkelse af medier og ytringer. Selv herhjemme har vi et - ganske vist erklæret demokratisk - kontingent af politikere, som hårdnakket nægter at løfte mørket fra den gældende offentlighedslov og får støtte dertil fra statens topembedsmænd.

Med rødmer i enevælden sker det ikke på grund af sløvsind eller dumhed, men fordi de føler det som en 'magtens ret' at regere landet med offentligheden på en

MEDIEFRIHED. Pressens frihed er truet mange steder. Ikke mindst i Tyrkiet, der har europarekord i fængsling af journalister. Foto: AP Photo/Letteris Pitarakis

vis afstand. I Danmark anbringer skiftende regeringer de mest nærgående presse-sager i langsomt arbejdende, fuldt stats-kontrollerede undersøgelsesorganer (kommissioner), som sikrer, at det ser ordentligt ud, når man reelt hugger hovedet af kritikken.

I DET STORE billede er den stigende uvilje mod journalister ikke blot en dansk eller amerikansk, men en global trend. Når man ser de tal på, der netop nu

slipper ud - op til FN's internationale pressefrihedsdag 3. maj - om forfulgte, torterede og dræbte reportere kloden rundt, skal man jo ikke klynke.

Ikke her i Danmark, hvor de fleste reportere kun falder, hvis de har været for længe i byen, og ikke fordi en mørk bil bremsrer hvinende op ved deres side og kaster dem ind på et bagsæde, hvorfra de måske ender på politistationen - mere uheldigt i en vejkant, stendøde. Blandt alle FN's medlemmer kan man i

øvrigt udpege så mange nationer med ingen eller neddroset pressefrihed, at man må sige, det er et vilkår for et flertal af klodens beboere. Det er en ejendommelig konstatering i en verden, hvor netop erfaringer fra vanvidskrige og brutale faldne diktaturer - sammen med det verdens-omspændende net af muligheder for at dele viden og meninger - burde have trukket den stik modsatte vej.

Man kan få den tanke, at langt stærkere og mere velstående kræfter end netets optimistiske frontløbere allerede tidligt så de sprækker og revner, der kunne true dem, og tog skridt til at lukke dem. Sigtet var stillet direkte ind på de nye åbenmundede medier og deres repræsentanter.

Hverken den dygtigste mafiorganisation eller det største mellemamerikanske narkokartel kunne have løst en opgave. Men stater og oligarker kan. I en foruroligende enslydende bedømmelse konstaterer en række internationale journalistorganisationer og undersøgende reportere, at koncentrationen af

magtfulde stater og business-interesser næppe har været større nogensinde - eller mere frygtindgydende. Mange befolkningers dybeste frygt er ikke længere de almindeligt kriminelle i samfundet - dem, som vi pressefolk i gamle dage jagtede og afslørede i aviserne - for de virkelige kriminelle går efter de ultimative piedestaler: hele stater og oligarkier, gerne en blanding af begge dele.

Nogle gange går vejen til de magtfulde monopoler gennem demokratiske processer, måske endda folkelige valg, men midlerne til opretholdelse af den enevældige kontrol er altid de samme: korruption, censur, vold - frygt.

I EN FILM, der lægges på internettet op til FN-dagen torsdag, kan man følge den forholdsvis enkle, men også dramatiske historie om en ung journalist (en videoblogger) fra Aserbajdsjan, der vælger at slå mod sit undertrykkende styre.

Hans journalistik afdækker blandt andet, hvordan magthavere lever i luksusboliger, mens almindelige indbyggere holdes i fattigdom. En næsten banal fortælling, kan man sige, men whistleblowers begynder at sende historier til ham, og han etablerer en slags satireprogram på nettet, som eksploderer på de sociale medier med langt over 300.000 følgere. Det er farligt; han bliver arresteret og torteret - og senere sendt i fængsel, hvor han stadig sidder.

10 | DEBAT

LÆSERNE MENER

FORFEJLET KAMPAGNE

Martin Henriksen, mf (DF), integrationsordfører:
Det kommer ikke som en overraskelse, at Anders Stjernholm glæder sig over, at ateisterne har formået at overtale Inger Støjbergs (V) ministerium til at videreføre deres unauancerede kamp mod kristendommen. Hvad han undlader at fortælle er, at hele kampagnen 'Med al ære og respekt' dybest set handler om, at man vil sætte ind mod den sociale kontrol i muslimske miljøer. Det er desværre resultatet i en forfejlet kampagne fra Integrationsministeriet, hvor det ser ud, som om der er kæmpeproblemer med social kontrol i kristne kredse og ingen social kontrol i islam. Det nægter jeg simpelthen at tro på.

Trods jublen i ateistisk lejr vil jeg gerne understrege, at Integrationsministeriet i højere grad skal beskæftige sig med de muslimske kredse. Det mislykkedes i dette tilfælde, og derfor bør projektet naturligtvis lukkes ned.

I LOMMEN PÅ DE RIGE

Morten Lindhard, Røsnæsvej 463, Kalundborg:
Anne Applebaum overser vort væsentligste problem: Militærinteressen eller olie-militær-bank-magtkonglomeratet har taget magten fra os og handler imod vore interesser. De har scoret hele gevinsten og ladet de fattigste betale gildet. De overlevede finanskrisen, hvor de skulle have været fængslet og bankkonglomeraterne opløst. De har finansieret Trumps valgkamp og dygtigt afledt opmærksomheden fra sig selv og i stedet skudt skylden på de fattige og flygtningene. Vi har brug for en hård beskatning af de transnationale og de rigeste, hvis tilliden til den åbne verden skal bevares; ellers ser folk sig nødsaget til at isolere sig i nationalstater. Trump-misere var, at Hillary bedrog Bernie Sanders i primærvalget. Alle meningsmålinger sagde, at Bernie var en sikrere vinder over Trump. Sanders' tilhængere blev hjemme. Derfor vandt Trump. Hillary og de fleste andre politikere i USA er for meget i lommen på de rigeste.

PERFIDT ANGREB

Birgitte Rahbek, Svejgårdsvej 31, Hellerup:
29. april går Pernille Rosen-

krantz-Theil endnu en gang i brechen for sin partiforkvinde og veninde, Mette Frederiksen. Det sker i form af et perfid angreb på hendes partikammerat Mette Gjerskov, der mistede sit ordførerskab, fordi hun ikke ønskede at stemme for burkaforbuddet.
Det kan undre mig, at partiet ikke drages til ansvar for igen og igen at bryde grundlovens paragraf 56, der udtrykkeligt siger, at »Folketingsmedlemmerne er ene bundet ved deres overbevisning og ikke ved nogen forskrift af deres vælgere«.

Og videre hedder det, at »De har ikke pligt til at tage hensyn til, hvad deres parti eller vælgere siger«.

NET TIL HYGGEFYRING

Finn Eriksson, Møllemosen 89, Måløv:
I havetillægget 29.4. glæder nogle af deltagerne sig til et haveliv med frisk luft. For det er jo en selvfølge, ikke?

Nej, det er det bare ikke for os i parcelhuskvartererne. I vinterhalvåret og om sommeren, hvis der går en lille sky for solen, skal der råhygges. Og det sker i Danmark med afbrænding af træ i små ovne.

Røgen og stanken for naboerne er ulidelig, dioxinen og de 117 andre giftstoffer skal vi bare finde os i, for den danske hyggefyring skal ingen pille ved.

Nyere huse har friskluftventiler og automatisk ventilation. Derfor har vi glæde af naboernes brændeovnsrøg både udendørs og indendørs. Fint, ikke?

TOPMÅLET AF HYKLERI

Nis Rasmussen, Åvangen 2, Hundested:
Først en uhyre glædelig nyhed:

EU har netop med et overvældende flertal forbudt de systemiske gifte kaldet neoinkotonider. Hurra for det! Så undgår vi måske i sidste øjeblik at udrydde vores uundværlige bestøvere, især bier. Neoinkotonider er stærkt mistænkt for at forårsage CCD (colony collapse disorder) med døden til følge for både vilde bier og honningbier.

At landbruget ikke for længst har indset, at bidod kan ende med en bestøvningsmæssig katastrofe for ikke bare landbruget, men for naturen som helhed, kan kun undre.

Men nu kommer det virke-

lig pinlige og rent ud groteske. Kun tre lande stemte imod et forbud: Tjekkiet, Rumænien og, ja, man tror, det er løgn: Danmark.

Det udstiller i uhyggelig grad den danske regerings enorme hykleri, når det gælder miljø og grøn omstilling.

Her smykker regeringen og især Venstre sig med lånte fjer i hidtil uset grad.

Aldrig har Danmark været mere miljøbevidst og grønt, påstået Venstre. Sludder og vrøvl! Hvis man virkelig mente det, ville man naturligvis aldrig blot overveje at stemme imod et forbud, som desværre har været alt for længe undervejs.

Nu kom så forbuddet, anført af et stort flertal af europæiske lande. Men Danmark stemte imod. Pinligt ud over alle grænser. Den danske regering nomineres hermed til prisen for topmålthykleri, når det gælder miljøet. Jeg regner med en topplacering.

BORTSET FRA DET, FRU KAMMERHERREINDE ...

Tommy Andersen, Tjørnevej 41, Holmegaard:
Nu har Folketinget strakt sig til, at de 200 demonstranter, som fik en grundlovsstridig behandling af ordensmagten under Tibet-halløjet, kan få et holdkæftbolsje på 20.000 kr. Mails kan forsvinde, og store pengebeløb kan trylles frem. Borgere, der bliver forhindret i at vise aggressor, hvad de mener om annekteringen af Tibet, kan få nogle penge i stedet for at demonstrere.

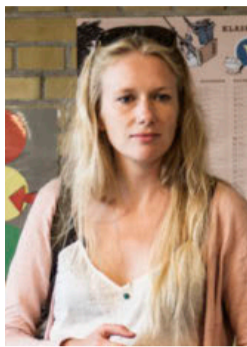
Skatteborgere kan betale de borgere, der blev jaget ned fra barrikaderne, og ellers finde friværddi til at låne til formålet i Ebberød Bank.

HVOR VI SÆTTER GRÆNSEN

Niels Sigsgaard, Sankt Peders Stræde 22, København:
Kære Kristian Leth. Blot et enkelt spørgsmål til din Kronik 27. april og dit forsvaret for fortsat tilladelse til religiøst betinget omskæring af drengebørn: Ville dine argumenter ikke være de samme, hvis det eksempelvis drejede sig om fjernelse af småpigens konsælber eller forældrestyrede børneægteskaber?

Problemet drejer sig ikke om en accept eller afvisning af gamle kulturelt betingede skikke, men om, hvor vi i nutidens Danmark sætter grænsen.

DAGENS CITAT

Kan man ikke bare være ligeglad med, hvad en muslimsk kvinde trækker eller får trukket ned over hovedet? Nej, hør her: På ansigtet kender vi hinanden som individer – skelner den ene fra den anden – det er med til at skabe den umiddelbare tillid, vi møder hinanden med i et demokratisk samfund. Derfor skal det ikke accepteres, at man anonymiserer sig med et sort klæde.

Marie Høgh, sognepræst. På bt.dk

Når I kalder Blox for et misfoster, skal I huske, at det også skal ses indefra og ud

ARKITEKTUR

THOMAS FOKDAL, DIREKTØR, COPENHAGEN WINDOWS

»BLOX ER BLEVET et misfoster«, »makkværk« og »Københavns grimme hus«. Det skorter ikke på skældord, når anmeldere og andre smagsdommere færter til tasterne for at skælde ud på Blox, det nye byggeri på Bryghusgrunden ved Stenbavnshavn. Men det er både gammeldags og utilstrækkeligt alene at bedømme bygningen på det arkitektoniske parameter.

I Danmark har vi en stærk arkitektonisk tradition, som gør, at vi primært måler bygninger ud fra udseende og eksternt formsprog. Det er et vigtigt delelement, og vi skal bestemt ikke tage til takke med hvad som helst, men når vi diskuterer en bygning som Blox, bør vi også huske på bygningens funktionelle værdi.

For når vi som lejere i Bloxhub – et kontorfællesskab for virksomheder, der arbejder med løsninger til fremtidens byer – skuer ud ad vinduerne og ud på de omgivelser, som bygningen ifølge smagsdommere skulle skæmme så forfærdeligt, er det med ganske andre briller.

For os handler det ikke blot om bygge-

materialer og former, men om, hvad der foregår indenfor – og mellem – murene, og hvordan det, der sker, indvirker på det øvrige samfund. Og begynder man at studere den effekt, Blox og Bloxhub vil få, er det ikke kun os, der sidder på kontorstolene og drikker husets kaffe, der kommer til at få glæde af bygningen.

For os handler det ikke blot om byggematerialer og former, men om, hvad der foregår indenfor

BLOX STÅR nemlig ikke blot i forreste række ud mod havnen. Det kommer også til at gå foran med løsninger på, hvordan vi kommer til at bo, arbejde og leve i fremtiden. Løsninger, som kun kan fremelskes ved at arbejde på tværs af brancher, sådan som vi gør det, når virksom-

heder med medarbejdere inden for arkitektur, tech, design, byggeri og byudvikling snakker sammen hen over skrivebordene og får gode ideer, fordi vi befinder os i tværfagligt, innovativt miljø for bæredygtig udvikling. Uden Realdanias etablering af Blox havde det ikke været muligt.

Derfor er det så helt igennem misforstået, når det går hen over hovederne på

blandt andre anmelderne, at Blox er en del af et større billede – og at huset er sat i verden for at adressere en række af de store udfordringer, som vores samfund står over for i disse år.

Nogle gange er bygninger og deres funktioner nemlig netop en del af et større billede. Og nogle gange er det vigtigste at huske på, hvorfor mursten efter mursten bindes sammen med mørtel, og hvad det færdige resultat er sat i verden for. Et hospital må rigtig gerne være kønt at se på, men det er trods alt vigtigere, at det fungerer indenfor og bidrager til et velfungerende sundhedssystem.

Sådan er det også med Blox. Skal vi være på omdrejningshøjde med den transformation, der sker i samfundet og i fællesskab finde bæredygtige og fremtidssikre løsninger på de problemer som bl.a. urbanisering og klimaforandringer, kræver det, at vi bringer alle gode kræfter i spil og krydsbestøver hinanden på tværs af faggrænser. Derfor ser jeg også i Blox et indbygget dna, som er inviterende end den parkeringsplads, der har ligget på Bryghusgrunden de sidste 50 år. Men det kommer sidst i mit opråb, for det er – trods alt – ikke det vigtigste, hvordan det ser ud udefra.

Jeg har hverken bestilt mit udseende, min hudfarve eller mit hjemland

INTEGRATION

HASSAN MOHAMMED, ELEV I 9. KLASSE

HVORNÅR STOPPER denne racisme?

Hvornår kan jeg blive accepteret af dette samfund, hvis jeg ikke har det rette udseende? Hvornår stopper folk med at se ned på mig, bare fordi jeg er mørk i huden? Hvornår kan jeg holde op med at vise et falsk smil til disse mennesker, som ser ned på mig? Hvornår kan jeg være mig selv, hvis folk altid har et behov for at komme med nedladende, grusomme og racistiske udtalelser til mig personligt, eller bag min ryg?

Jeg stiller de her spørgsmål til mig selv foran spejlet hver evig eneste dag med et

par tårer løbende ned ad mine kinder samt et sæt røde øjne. Jeg er så træt af, at jeg ikke kan blive accepteret, fordi jeg har dette udseende. Men jeg har hverken bestilt mit udseende, min hudfarve eller mit hjemland.

Hvornår kan jeg holde op med at vise et falsk smil til disse mennesker, som ser ned på mig?

MIN MOR kæmpede igennem tykt og tyndt med sine bare hænder for at kunne flygte fra krigen i sit hjemland, så jeg kunne leve som en fri fugl og en dag blive en dansk integreret statsborger i dette samfund, det danske samfund, og ikke mindst så hun kunne bo sammen med

sin mand, der bor i dette skønne land. Hun giftede sig med en fantastisk dansk mand.

Han var hendes første forelskelse. Hvid og sort. Er jeg ikke dansk nok? Er det forkert, at to racer har blandet blod? Er jeg ikke hvid nok, selvom jeg er delvis dansk? Pointen er, at uanset hvordan man ser ud, eller hvilket ligegyldigt navn man har, så definerer det ikke, hvem man er som menneske.

I Danmark burde der være plads til forskellighed. Dette skønne land bør ikke være beboet af ondsindede mennesker, som ønsker det værste for andre.

Jeg elsker personligt mine fantastiske medmennesker, og jeg ville aldrig i mit liv domme en person på baggrund af vedkommendes hudfarve, etnicitet eller navn.

Krigen mod journalister

Andre fortællere i filmen med titlen 'Courage – Journalism is not a crime' er fra Myanmar og Tyrkiet. Journalisten fra det tidligere Burma rapporterer fra de væbnede konflikter mellem den burmesiske hær og de etniske grupper, som kæmper for selvstændighed, og han arresteres og forfølges af styret, der som bekendt har et tidligere freds-ikon som øverste leder.

Den tyrkiske reporter afslører våben-smugling på det højeste plan – i et land, hvor præsidenten ligesom præsident Putin i Rusland har etableret en form for enerådende, ubegrænset statsmagt – og bliver fængslet og anklaget, med en dom på 15 år svævende over sit hoved.

SOM JOURNALIST fra tryksværtens tid, og i et langt fredeligere land, kan jeg ikke genkalde mig en eneste situation af den slags, der beskrives her. Og som lederen af den internationale organisation for undersøgende journalister (ICIJ), Gerard Ryle, siger på FN-dagen (på filmens hjemmeside), har vi 'vestlige' journalister af Watergate-generationen nok en tendens til at beklage os over vores arbejde som umådelig heroisk og vanskeligt, selv om vores største problem er sagførerne – sagt af en mand i USA. Ingen paramilitær terror, intet hemmeligt politi, ingen vold – og slet ikke nogen frygt.

Det mest ubehagelige, jeg selv husker, var modtagelsen af en bærebuks fra en anonym afseender under en avisserie om rockere. En anden gang blev der slået en rude ind hos en kollega efter en artikel om en halvskør religiøs sekt, men det gjorde os nærmest lidt stolte. Under en demonstration fik jeg en

Den hurtige nyhedsrapportering giver langt flere ord og 'hits' på et døgn end den langsomme undersøgende journalistik

ne være sket i lande som Tyrkiet, Kina eller Nordkorea. Efter tre dage kom der et lettere irriteret svar fra ministeren, som ikke var enig i skudmålet.

Pointen er ikke, at de danske magthavere ligger stille i forhold til pressen – for det gør de på ingen måde – men at metoderne alene er egnet til at udløse irritation og retfærdig forargelse: Man makulerer afslørende papirer, manipulerer sig ud af besværlige spørgsmål og udstyrer nærmest rutinemæssigt de 'undersøgende kommissioner' med så mange begrænsninger, at selv formændene forstår, at de er til grin.

Men jeg har aldrig følt frygt en eneste gang, på vej til eller fra arbejde, for det eneste truende 'derude' var jo de undersøgende og langsomme undersøgende journalistik kan være farlige (med verdens terrorister som det klareste eksempel) – men ikke selve staten, de øverste regerende, hæren, oligarkerne, sådan som det udspiller sig for reporterne i lande som Aserbajdsjan og Myanmar – i store dele af verden. Det handler ikke om at være modig,

knippel i hovedet af en urobertjent, men da han opdagede, at jeg var journalist, bar han mig hen til en vandpost og duppede vand på riften. Jeg har endda kaldt en siddende justitsminister en rocker i et indlæg her i avisen, uden den fjerneste tanke på det, der kun blev et uheldigt møde.

At hjælpe dem eller blot støtte dem en anelse kræver nye tanker fra den traditionelt magelige metodemæssigt stokkonservative presse.

I Danmark har vi traditionelt arbejdet alene, som ensomme ulve, eller i meget små teams (to og to), og det er netop en af de begrænsninger, de internationale undersøgende reporterhold vil gøre op med. Woodward-Bernstein-tandemmen er slet ikke længere nok. I de store samarbejder (som dem om Panama- og Paradise Papers) er 10, 20, 30 måske 100 reportere et langt stærkere felt – og en ren nødvendighed.

I FORSØGET PÅ at hjælpe folk som den unge Myanmar-journalist eller videobloggeren fra Aserbajdsjan er det skarpeste våben et helt net af andre journalister, der følger dem – og som magthaverne nærmest rutinemæssigt de 'undersøgende kommissioner' med så mange begrænsninger, at selv formændene forstår, at de er til grin.

For nylig blev en kvindelig journalist dræbt under afdækning af korruption og pengevask på Malta, og 45 reportere fra 15 lande brugte et halvt år på at fuldføre og offentliggjorde hendes afsløringer, som netop er blevet offentliggjort. Tanken er simpel: Man gør planlagt fysisk forfølgelse og eliminering meningsløs, fordi mange flere i det øjeblik vil tage over.

For det første skal journalistikken kunne overskride landegrænser.

For det andet skal den bestå af store journalistiske netværk.

Flere unge er blevet aktive – i langt flere lande – i den undersøgende journalistik

For det tredje skal metoden ændres fra klassisk objektiv, afsluttet rapportering til en form, der går videre end den rene beskrivelse – hen til det, som alle frusterede undertrykte verdensborgere naturligt nok efterspørger: løsninger. Den klassiske journalistik leverer beskrivelsen, men hvad gør vi så?

For det fjerde skal den gammeldags tænkende reporter glemme sig selv og sin personlige ærgerrighed, sammen med alle de hædersbevisninger, som faget ellers er fyldt med i alle fredelige lande.

Det sidste bliver måske det sværeste. Det er en ældgammel dyd – også i Danmark – at man 'snuser sine historier op' alene, og at man kun i særlige tilfælde får mere tid eller flere ressourcer. Som det udtrykkes af den internationale undersøgende journalistorganisation, ved lederen Gerard Ryle, om de tværjournalistiske samarbejdsprojekter: Det betyder, at journalisterne må opgive deres personlige byline, men at de stadig får deres historie ud, på en ny og opfindsom måde. Faktisk tror han i sidste ende, at det vil redde journalistikken, at journalistiske kerer sig mere om deres historie end om deres eget ego: Hvis journalistikken vil leve, skal den efterlade sit ego i fortiden, mener han.

I dag sætter ikke mindst de store mediers elendige forretningsmodeller en voldsom grænse for de mere kreative ud-

foldelser med flere journalister på samme historie. Den hurtige nyhedsrapportering giver langt flere ord og 'hits' på et døgn end den langsomme undersøgende journalistik. Det er logik for bladmæcener – og intet ser ud til at kunne vriste de såkaldte mainstreammedier ud af netop den tænkning: Hjemmesiderne skal opdateres konstant med en stadig strøm af nye nyheder, produceret af individuelle reportere i det tilladte objektive mediesprog.

NOGLE AF DE undersøgende organisationer forudsér derfor, at deres journalistik de kommende år vil flytte sig til særlige platforme med helt nye indtjeningsmodeller og -muligheder. Og at det også er den eneste måde at etablere et nyt forsvaret på de demokratiske fronter på, som før var avisernes sag.

Fra journalistnetværket, som fulgte i sporet af den dræbte Malta-reporter – 'Forbidden Stories' – tilføjer man, at der allerede i 2018 har været drab på en række journalister, der efterforskede historier om udsugning af giftaffald, skatteunddragelse, korruption og menneskerettighedskrænkelser, og at den censur, som er både målet og effekten, vil berøve millioner af medborgere informationer, der har væsentlig værdi for deres samfund og landes fremtid.

Mærkeligt nok er der alligevel en positiv side af de deprimerende udsigter: Flere unge er blevet aktive – i langt flere lande – i den undersøgende journalistik, lyder det fra organisationerne. Den fornemme genre kræver ikke længere nærmest akademisk stillesiddende indlæring og finpudsning, som man traditio-

net forestillede sig. Den kræver i sin simpleste form blot en skærm og en vilje: et elektronisk knips, der ganske vist kan være livsfarligt – som i Aserbajdsjan, Myanmar eller Tyrkiet – men også er fuldstændig effektivt, når modet er stort nok. For ganske kort tid siden var der ingen undersøgende journalistik i det tidligere Burma, men den er opstået på trods af frygten og overgrebene.

På samme måde vil der blive flere ektilmedier drevet af de reportere, der ikke kan arbejde i deres egne lande, og som vil indgå i helt nye samarbejder.

Som Gerard Ryle fra det undersøgende journalistnetværk (ICIJ) konkluderer: »Vi har lavet journalistik på samme måde i et århundrede, og meget af det blev lavet af kommercielle grunde. Jeg tror, at vores økonomiske krise vil vise os redskaber og give os teknologier til at lave journalistik i netop de lande, hvor lederne allernødigst vil have os«.

Måske er han for optimistisk. Men sådan lyder budskabet fra en række førende undersøgende journalister på FN's mediefrihedsdag.

ERIK VALEUR

I dag offentliggøres et projekt med titlen 'Courage – Journalism is not a crime', som er en online dokumentar tilrettelagt af Tom Heinemann og finansieret af Danida's oplysningsbevilling og International Media Support (IMS) og med støtte fra bl.a. Dansk Journalistforbund og Amnesty. Film og interviews med en lang række topjournalister og organisationer kan ses på projektets hjemmeside <http://www.courage-documentary.dk/>